

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare
08-124 57 055
erika.brinkesjo@ekero.se

Den interna kontrollen 2020, Socialnämnden Dnr SN19/106-500

Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden har Kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra kommunens uppgifter vad avser individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för kommunens flyktingmottagande har nämnden ansvaret för bosättning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, för asylsökande ensamkommande barn samt, ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Uppdraget styrs av reglemente, mål, riktlinjer samt av lagstiftning.

Socialnämnden ansvarar för myndighetsutövning med utgångspunkt från lagstiftningen. I sin roll som beställarnämnd tecknar nämnden avtal och överenskommelser med utförare för utförande av tjänster.

Nämnden har att fastställa mål och riktlinjer för verksamheten, utarbeta förslag till budget inom anvisade ramar, besluta om långsiktig verksamhetsutveckling samt säkerställa att verksamheten har en god kvalitet.

Kvalitetssäkring

Socialnämndens uppdrag och ansvar för kvalitetssäkring och intern kontroll regleras bland annat i Socialtjänstlagen och Kommunallagen.

Kommunallagen 6 kap § 7 som avser "nämndernas ansvar för verksamheten" reglerar att nämnderna ska "*...se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt*". Den interna kontrollen ska säkerställa att verksamheten bedrivs säkert och med hög effektivitet inom lagstiftning och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

Socialnämnden har fastställt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet beskriver bland annat former för uppföljning och kontroll av mål och verksamhetsplanering, ekonomi och kvalitet. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet fastställs årligen en internkontrollplan för kontroller av processer och rutiner. Arbetet med internkontrollplanen har sin utgångspunkt från det av Kommunfullmäktige fastställda reglementet för intern kontroll i Ekerö kommun (KFS 01:7).

Revisionens granskning av Kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll 2018.

Revisionen genomför varje år granskning av att Kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi med fokus på intern kontroll. I detta ingår system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering. Under 2018 genomförde revisionen även granskning av nämndernas implementering av GDPR samt ledningsnära kostnader.

Av 2018 års revisionsrapport redovisas till stor del generella slutsatser avseende samtliga nämnder eller kommunen som helhet.

Sammanfattning;

- Sammantaget bedöms att alla nämnder utom en i huvudsak vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag.
- En slutsats är att det finns fastställda dokument för Kommunstyrelsens och nämndernas styrning och ledning såsom mål, budget och internkontrollplaner etc. Kommunstyrelsen och nämnderna har en löpande ekonomi- och verksamhetsrapportering, samt återrapportering av interkontrollplan 2018.
- Sammantaget bedöms att vissa områden behöver utvecklas, däribland att användningen av målvärden. I flera fall saknas uppföljningsbara målvärden, vilket försvårar bedömningen av huruvida mål ska anses vara uppfyllda eller inte.
- Vad gäller granskning av ledningsnära kostnader och representation är bedömning att Kommunstyrelsen och nämndernas hantering av dessa inte är helt tillfredställande.

Avseende Socialnämnden;

- När det gäller mål och styrning är bedömningen att Socialnämnden delvis utövar en tillfredställande styrning över sin verksamhet. Det noteras att målvärden för nämndens mål saknas.
- Internkontrollplan utgår från bedömning av risk- och väsentlighet och den interna kontrollen har följts upp enligt plan. Den sammanfattande bedömningen är att Socialnämnden i allt väsentligt utövar en tillfredställande kontroll över sin verksamhet.
- När det gäller måluppfyllelse visar Socialnämnden att fyra av fem mål är uppfyllda och ett mål inte är helt uppfyllt, men på väg att uppfyllas.

Områden för den interna kontrollen

Mål och verksamhetsplanering

Former för uppföljning och kontroll

Risk inom området ”mål och verksamhetsplanering” kan vara att verksamhetsutveckling inte sker som planerat och/eller att utveckling inte sker i riktning mot fastställda mål.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas pågående verksamhetsutveckling i riktning mot målen. Bedömning av måluppfyllelse vilken inkluderar riskbedömning görs i verksamhetsredovisningen och efter årets slut i verksamhetsberättelsen. Uppföljning av mål sker genom indikatorer. Uppföljning av nämndens verksamhetsplan sker efter årets slut. Större pågående projekt och utvecklingsaktiviteter av särskild vikt rapporteras i separata ärenden till Socialnämnden.

Nuläge

Socialnämnden fastställde i juni 2019 15 mål för perioden 2018-2022, vilka dels har sin utgångspunkt i 12 mål från Ekeröalliansens politiska plattform, som antogs av Kommunfullmäktige i april, och dels i tre kompletterande mål framtagna av nämnden. De första tolv är formulerade med mål och indikatorer för måluppfyllelse medan de tre kompletterande är formulerade med mål och viljeyttring. För dessa tre mål anger Socialnämnden genom verksamhetsplanen för 2020-2022 prioriterade aktiviteter för att nå måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse görs löpande. I verksamhetsredovisningen per augusti 2019 bedömdes måluppfyllelsen för de 12 mål som utgår från Ekeröalliansens plattform. Tre mål bedömdes då vara uppnådda, sju mål var delvis uppnådda medan två mål bedömdes inte vara uppnådda. För de mål som delvis eller inte har uppnåtts ligger den bortre tidsgränsen för målindikatorerna mellan 1-3 år framåt i tiden.

Större pågående projekt och/eller prioriterade utvecklings-/fokusområden har under året rapporterats separat till nämnden. Exempel på sådana redovisningar har varit ”digital agenda för socialtjänsten” och ”slutrapport för projekt avseende samordnat stöd för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar”.

Bedömning inför 2020

Strukturer för löpande uppföljning av mål och verksamhetsplanering bedöms finnas i tillräcklig utsträckning, allt i enlighet med Ekerö kommuns styrsystem och Socialnämndens ledningssystem. Större pågående projekt och fokus-/utvecklingsområden av särskild vikt rapporteras som separata ärenden till Socialnämnden.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms ytterligare former för uppföljningar eller kontroller därutöver inte vara motiverade 2020.

Ekonomi

Former för uppföljning och kontroll

Risk att inte hålla budget kan kopplas till oförutsedda medborgarbehov, att beslutade kostnadsreduceringar inte ger effekt eller att beslutade investeringar blir dyrare än planerat. Riskbedömning görs i förslag till driftbudget.

Månadsvis uppföljning av ekonomi sker med redovisning av utfall och bedömning av resultatindikation för helåret. Vid två tillfällen (per mars och augusti) görs verksamhetsredovisningar vilka innehåller ekonomiskt utfall för perioden och ekonomisk prognos för helåret. Verksamhetsredovisningarna innefattar både drift- och investeringsbudget. Redovisning sker av volymer och nyckeltal.

Nuläge

Socialnämnden prognostiserar för 2019 ett negativt resultat. Budget för 2020 innehåller förändringar i verksamheten som medför sänkta kostnader om motsvarande totalt ca 8,3 mnkr.

Det finns ett flertal områden som syftar till att utveckla verksamheten men samtidigt sänka kostnaderna. Det handlar om åtgärder för ett effektivt resursutnyttjande med effektiviseringar/kostnadsreduceringar inom delar av verksamheten.

Som underlag för prioriteringar ligger den kostnadsanalys (Kostnad per brukare, KPB) som genomförts under våren 2019 och som visar en högre kostnadsnivå än vad som är motiverat inom vissa verksamheter.

Vissa av socialtjänstens insatser är förenade med mycket stora kostnader där små avvikelser från budgetens volymantaganden kan medföra betydande ekonomisk påverkan. Osäkerheter från tidigare år vad gäller statsbidrag för mottagandet av nyanlända och ensamkommande kvarstår. Driftmässiga konsekvenser med hänvisning till en förestående ombyggnad av Ekgården för att uppfylla arbetsmiljökraven är inte beaktade i budget.

Bedömning

Strukturer för löpande uppföljning av volym- och prisförändringar med ekonomiska konsekvenser finns inom ramen för Ekerö kommuns styrsystem/Socialnämndens ledningssystem.

Månadsvis ekonomisk uppföljning, inklusive uppföljning av volymer ger tidigt underlag för vid behov fördjupad analys av specifika områden. Denna månadsvisa ekonomiska avstämning avser både kostnader och intäkter.

I verksamhetsredovisningarna per mars och augusti redovisas både status vad gäller utvecklingsområden med förväntad ekonomisk effekt samt områden för risk. Vid behov fattar Socialnämnden beslut om fördjupad uppföljning och åtgärder.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms uppföljningar eller kontroller 2020 därutöver inte vara motiverade.

Kvalitet**Former för uppföljning och kontroll**

Risk kopplade till kvalitetsområdet kan vara att myndighetsutövning i enskilda ärenden inte följer lagstiftning, riktlinjer och rutiner. Det kan också vara att den enskildes beslut inte verkställs inom skälig tid. I övrigt kan det avse brister i tjänsternas kvalitet i utförarverksamheterna.

Uppföljning i myndighetsutövningen sker löpande och genom stickprovskontroller att dokumentation, utredning och beslut följer fastställda kriterier och riktlinjer. Uppföljningen av att den enskilde får sina behov tillgodosedda sker genom handläggarnas uppföljning av insatsen, bland annat genomförande-/vård-/behandlingsplaner.

Genom verksamhets-/avtalsuppföljning sker uppföljning av att tjänsternas utförande i verksamheten lever upp till avtalsreglerade krav, att utföraren har arbetssätt och rutiner som säkrar en god kvalitet samt att verksamheten som helhet har en god kvalitet.

Nuläge

Socialnämndens internkontrollplan för 2019 innehåller 10 kontrollområden. Den genomförda kontrollen under året visar i allt väsentligt på att fastställda processer och rutiner följs. Områden som visar på förbättringsområden kommer fortsätta följas och ingår i internkontrollplanen för 2020.

Bedömning

Strukturer finns för löpande uppföljning och kontroll av verksamheten. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet föreslås internkontrollen för 2020 ske av nedan processer och kontrollområden. De förbättringsområden som framkommit av 2019-års internkontroll finns beaktade i planen.

- *Barn och unga, uppföljning av placeringar* – Placerade barn och unga får kontinuerliga besök av socialtjänsten i enlighet med lagstiftningen.
- *Barn och unga, genomförda utredningar inom lagstadgad tid* – Utredningar genomförs inom lagstadgad tid.
- *Barn och unga, förhandsbedömning av anmälan/inkommen på annat sätt* – Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattas inom lagstadgad tid.
- *Ekonomiskt bistånd* – Upprättad handlingsplan finns i de ärenden som pågått i 6 månader eller längre.
- *Beställda insatser och kostnader* – Beställda insatser och volymer överensstämmer med utförarnas redovisning och ekonomiunderlaget.
- *Representation, kurser/konferenser och uppvaktning* – Redovisning sker enligt gällande regelverk.
- *Dataskydd (GDPR)* – Anmälda register följer grundläggande principer enligt GDPR.

Planerad verksamhetsuppföljning under året avser;

- Särskilt boende för äldre
- Hemtjänst
- Bostad med särskild service LSS
- Boendestöd SoL